RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 100.643 van 8 november 2001
in de zaak A. 111.899/XII-3313.

In zake : 1. Frank VANHECKE,
2. Gerolf ANNEMANS,
3. Filip DE WINTER,
4. Jurgen CEDER,
5. Ludo LEEN,
die woonplaats kiezen bij
advocaat R. VERREYCKEN,
kantoor houdende te VILVOORDE,
Gulden Schaapstraat 8

tegen :

de NV Vlaamse Radio en Televisie,
die woonplaats kiest bij
advocaten L. NEELS en C. LESAFFER,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Uitbreidingstraat 80.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Frank VANHECKE, Gerolf ANNEMANS, Filip DE WINTER, Jurgen CEDER en Ludo LEEN op 23 oktober 2001 hebben ingediend waarin bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing wordt gevorderd van de tenuitvoerlegging van “de beslissing van maandag 15 oktober 2001 houdende goedkeuring van een nota ‘de VRT en de democratische samenleving’ door de raad van bestuur van: De VRT, NV van Publiek Recht”;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 24 oktober 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 30 oktober 2001, om 10.00 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad G. VAN HAEGENDOREN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat R. VERREYCKEN, die verschijnt voor de verzoekende partijen en van advocaten L. NEELS en C. LESAFFER, die verschijnen voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 90, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vereiste advies;

Overwegende dat verzoekers op 4 september 2001 een krantenartikel lezen met als titel "Officiële nota VRT neemt stelling tegen Blok";

Overwegende dat de tekst van de kwestieuze nota (hierna ook: de Nota) op 10 september 2001 in de raad van bestuur van de verwerende partij (hierna ook: VRT) wordt rondgedeeld, volgens vijfde verzoeker op zijn aandringen, en bij de rondvraag te berde wordt gebracht; dat de notulen hierover onder meer stellen :

> "De gedelegeerd bestuurder merkt op [...]
> Het was de bedoeling ook naar de steun van de RvB te solliciteren, al is dit strikt genomen geen materie voor de RvB. [...] De gedelegeerd bestuurder zegt tot slot nog dat de directie het op prijs zou stellen als ook de RvB een standpunt inneemt. Hoe sterk of onder welke vorm, is de zaak van de Raad, maar een draagvlak zou ten zeerste worden geapprecieerd. [...]
> De voorzitter stelt voor om de nota op de agenda van de volgende RvB te plaatsen. Een formele goedkeuring mag dan niet vereist zijn, toch is het wenselijk dat ook de RvB een standpunt inneemt.";

Overwegende dat de Nota uit vier hoofdstukken bestaat :
In een eerste inleidend en een tweede hoofdstuk wordt gewezen op de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT waarin "*de openbare omroepopdracht van de VRT [wordt] ingevuld en verdiept met de nadruk op de kwalitatieve versterking van de programmering en de uitbreiding van de informatieve opdracht*" en waarin uitdrukkelijk wordt verwezen naar "*de Resoluties van Praag en Krakau van de Raad van Europa waarin de 'mission statement' van de Europese openbare omroepen is vastgelegd"*. Aldus moet de publieke omroep een factor zijn voor sociale binding en integratie van alle individuen, groepen en gemeenschappen en de verschillende filosofische en religieuze ideeën in de gemeenschap weergeven met het doel het wederzijdse begrip en de onderlinge tolerantie te versterken, en de gemeenschapsrelaties in pluri-ethnische en multi-culturele samenlevingen te stimuleren. Daarnaast wordt in het tweede hoofdstuk

verwezen naar het decretaal kader, inzonderheid naar de openbare omroepopdracht zoals omschreven in artikel 8 en "verder gespecificeerd" in artikel 23 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd bij besluit van de Vlaamse regering van 25 januari 1995, zoals bekrachtigd bij decreet van 8 maart 1995 (hierna : de gecoördineerde mediadecreten. Tenslotte wordt in het tweede hoofdstuk verwezen naar de deontologische code die "*draait rond drie kernbegrippen : nauwkeurigheid en zorgvuldigheid, onpartijdigheid en goede trouw*". Het derde hoofdstuk draagt als titel "de VRT en extremistische partijen en groeperingen" en stelt onder meer dat de VRT als openbare omroep alle gedachtenstromingen moet verwerpen die uitgaan van discriminatie en sociale uitsluiting. Als algemene richtlijn geldt dat de VRT moet "*bijdragen tot een pluralistische, democratische en verdraagzame samenleving*", wat concreet betekent dat "*aan extremistische partijen en bewegingen die een gevaar inhouden voor die pluralistische, democratische en verdraagzame samenleving geen open tribune mag worden verleend*"en dat "*wanneer vanuit de deontologische code het verantwoord wordt geacht om over deze bewegingen te berichten, dan kan dit, maar deze bewegingen mogen de kanalen van de publieke omroep en zijn nieuwprogramma's niet (kunnen) misbruiken om hun gedachtengoed te verspreiden. Er moet dus zeer omzichtig worden omgesprongen met het aan het woord laten van vertegen-woordigers van deze bewegingen, zeker in rechtstreekse uitzendingen*". Het vierde hoofdstuk betreft dan "het Vlaams Blok" en is blijkbaar een antwoord op een als "guerrilla-techniek" omschreven "Vlaams Blok klachtenregen" bij de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie. Een analyse van het "zogenoemde 70-puntenplan" van het Vlaams Blok en het "cordon sanitaire", concludeert dat "*het Vlaams Blok geen partij is al de andere en dat er minstens ernstige vragen moeten worden gesteld over de discriminaties, waarvan het Blokprogramma blijkt geeft en van de openlijke afwijzing van de multiculturele samenleving*" en dat de VRT er bijgevolg over moet "*waken om deze standpunten, die in strijd zijn met de Verklaring van Praag én met de opdracht van de VRT, in zijn uitzendingen niet aan bod te laten komen*". Inzake de onpartijdigheid van de nieuwsprogramma's stelt de Nota: "*Als het Blok door standpunten, manifestaties... aan de basis ligt van een relevant nieuwsfeit, wordt hierover bericht. Aangezien zowel decretaal als in het redactiestatuut de autonomie van de programmering en van de verslaggeving is gegarandeerd, wordt de relevantie van de nieuwsfeiten in alle onafhankelijkheid bepaald door de redactie op basis van journalistieke en deontologisch verantwoorde criteria*". Concluderend wordt als algemene richtlijn herhaald: "*het Blok is dus geen politieke partij als een andere"*, en voorts dat het de taak is van de VRT om bij te

dragen tot een democratische en verdraagzame samenleving maar dat zij conform haar Europees vastgestelde missie en haar decretale opdracht "*geen instrument [kan] zijn voor het verspreiden van standpunten en meningen van bewegingen of partijen die afbreuk doen aan democratie en verdraagzaamheid en die openlijk oproepen tot discriminatie*", zodat er "*bijzonder omzichtig [moet] worden omgesprongen met het aan het woord laten van vertegenwoordigers van het Vlaams Blok, zeker in rechtstreekse uitzendingen. Dit betekent dat het verantwoord is dat vertegenwoordigers van het Vlaams Blok niet aan bod komen in bepaalde politieke debatten en politieke - inclusief parlementaire - verslagen*";

Overwegende dat de verwerende partij een "syntheseverslag" naar voor brengt van de vergadering van haar raad van bestuur van 15 oktober 2001, dat notuleert :

> "De RvB heeft akte genomen van de interne nota.
> De analyse en de conclusies van het document werden onderschreven.",

evenals een "excerpt uit de notulen" van dezelfde vergadering waarin onder meer is genoteerd :

> "De RvB neemt kennis van het voorgelegd document.
> De gedelegeerd bestuurder wijst er op dat het hier om een reflectiedocument gaat [...]
> De voorzitter stelt het op prijs dat de gelegenheid wordt geboden tot een discussie in de RVB, al gaat het om een intern werkdocument, waarvoor de RvB dus niet bevoegd is. [...]
> De voorzitter [...] constateert dat de raadsleden, op de h. LEEN na, bij de positieve houding blijven die ook al in de RvB van 10.9 jl. (not. nr. 279, p. 7-8) werd aangenomen en besluit dat akte kan worden genomen van de voorgelegde gegevens.
> De RvB sluit zich hierbij aan en neemt akte van het reflectiedocument 'De VRT en de democratische samenleving'";

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het beroep niet is gericht tegen een uitvoerbare beslissing omdat, eensdeels, het in de raad van bestuur van de verwerende partij enkel tot een gedachtewisseling en akteneming is gekomen en er "in tegenstelling tot wat verzoekende partijen voorhouden, geen 'goedkeuring' uitgesproken werd, noch enige bindende kracht verleend werd aan de Nota" en, anderdeels, de kwestieuze nota zelf een intern document zonder bindende kracht is "dat enkel tot doel heeft de redactionele opinie van degenen die de journalistieke verantwoordelijkheid binnen de VRT dragen samen te vatten onder collega's" en dat geen afbreuk kan doen aan de bij decreet, deontologische code en redactiestatuut vastgelegde redactionele onafhankelijkheid;

Overwegende dat een annulatieberoep, en dienvolgens een vordering tot schorsing, om ontvankelijk te zijn, onder meer een uitvoerbare administratieve rechtshandeling tot voorwerp moet hebben, met andere woorden een handeling welke op zich beoogt rechtsgevolgen teweeg te brengen of te beletten dat deze tot stand komen;

Overwegende dat verzoekers in hun verzoekschrift als voorwerp van hun vordering aanduiden "de beslissing van maandag 15 oktober 2001 houdende goedkeuring van een nota [...] door de raad van bestuur"; dat zij verduidelijken dat de Nota "formeel werd goedgekeurd (met tegenstem van vijfde verzoeker) als onderdeel van de algemene strategie" waarvoor de raad van bestuur van de verwerende partij bevoegd is luidens artikel 12, § 1, 1°, van de gecoördineerde mediadecreten; dat de VRT volgens verzoekers aldus "een algemene strategie heeft ingevoerd waarbij gesteld wordt dat het verantwoord is dat de openbare omroep [...] hen zou weren uit bepaalde politieke debatten en zelfs uit parlementaire verslagen";

Overwegende dat artikel 23, § 1, van de gecoördineerde mediadecreten de "gangbare" redactionele onafhankelijkheid waarborgt voor de programma's van de nieuwsdienst; dat de Nota, mocht zij de draagwijdte hebben die verzoekers er aan toemeten, zaak lijkt te zijn van de nieuwsredactie van de verwerende partij of, ten hoogste, van de gedelegeerd bestuurder in het kader van de hem krachtens artikel 23, § 1, van de gecoördineerde mediadecreten opgedragen bevoegdheid om "de deontologische code en het redactiestatuut" vast te stellen, maar niet van de raad van bestuur; dat partijen niet betwisten dat de kwestieuze nota niet uitgaat van de raad van bestuur van de verwerende partij, noch door die raad van bestuur of in zijn opdracht is opgesteld; dat niets in de tekst ervan ook maar doet vermoeden dat het om een beslissing zou gaan van de gedelegeerd bestuurder, in het bijzonder in het kader van het genoemd artikel 23, § 1; dat de gedelegeerd bestuurder de Nota ook nooit als zijn werkstuk heeft voorgesteld aan de raad van bestuur; dat ook de verzoekers zich overigens ter terechtzitting afvragen wie de Nota heeft opgesteld;

Overwegende dat uit de -voorlopige- notulen van de vergadering van de raad van bestuur van 15 oktober 2001 alleszins geen "goedkeuring" van de raad van bestuur blijkt - laat staan met het oogmerk de Nota tot een richtlijn met dwingend karakter te verheffen - maar een loutere kennisneming van en discussie

over een “intern document” waarvan de voorzitter onderstreept dat de raad van bestuur niet bevoegd is; dat verzoekers in hun verzoekschrift opmerken, dat toen zij in de krant van het bestaan van de nota kennis kregen, “het op dat ogenblik duidelijk [was] dat het nog maar om een discussietekst ging”; dat zij voorts aangeven dat vijfde verzoeker er dan op “aangedrongen” heeft dat de tekst zou besproken worden in de raad van bestuur; dat zij zelf dan ook het voorgaande geheel aannemelijk maken; dat zij wel ter terechtzitting opwerpen dat de notulen van 15 oktober 2001 nog niet zijn goedgekeurd en, zo laten zij verstaan, niet met de waarheid zouden stroken; dat zij dan toch niet de waarachtigheid afvallen van de notulen van de vergadering van 10 september 2001, blijkens genoemd “syntheseverslag” goedgekeurd op 15 oktober 2001, waarin de bevoegdheid van de raad van bestuur zowel door de gedelegeerd bestuurder als door de voorzitter wordt uitgesloten;

Overwegende dat, hoe dan ook, een akteneming door de raad van bestuur van de verwerende partij aan de kwestieuze nota geen andere juridische status geven kan die zij niet had toen verzoekers er uiterlijk op 10 september 2001 kennis van kregen; dat uit het voorgaande moet worden besloten, zonder dat de Raad moet onderzoeken of de kwestieuze nota wel degelijk de inhoudelijke draagwijdte heeft die verzoekers er aan geven, dat de kennisneming *prima facie* geen voor vernietiging vatbare rechtshandeling is; dat de exceptie in de huidige stand van het geding wordt aangenomen,

B E S L U I T :

<u>Artikel 1</u>.

De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt verworpen.

<u>Artikel 2</u>.

De kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bepaald op vijfendertigduizend frank, komen ten laste van verzoekers ieder voor een bedrag van zevenduizend frank.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op acht november 2001, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
	F. BONTINCK,	toegevoegd griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

F. BONTINCK. **D. VERBIEST.**